

ANTONÍN MATĚJČEK (1889 - 1950)

Sborník příspěvků z konference pořádané
ke 100letému výročí narození prof. Antonína Matějčka
katedrou dějin umění FF UK v Praze,
Ústavem pro teorii a dějiny umění ČSAV v Praze
a Národní galerií v Praze 31. ledna 1989

K Matějčkovu korpusu "Česká malba gotická"

Jaromír Homolka

V několika poznámkách bychom chtěli upozornit na jeden, dosti opomíjený, rys Matějčkovy široce rozvětvené práce a na některé hlubší předpoklady vzniku korpusu „Česká malba gotická. Deskové malířství 1350–1450“.¹⁾ Z pobytu ve Vídni, kde v letech 1912–1916 působil v Ústřední komisi pro ochranu památek (vedené Maxem Dvořákem), poslouchal Dvořákovy univerzitní výklady a byl členem jeho semináře, si Matějček odnesl právě tak smysl pro celek evropských dějin umění, jako vědomí o významu památkové péče, heuristické práce i kriticky a metodicky připravených edicí umělecko-historických pramenů. Právě tady můžeme, zdá se nám, hledat kořeny té linie Matějčkovy práce, která vyvrcholila korpusem české deskové malby gotické.

Prvními kroky v tomto směru jsou dva články otištěné v Památkách archeologických roku 1914 a nazvané příznačně: Rukopisy doby románské s miniaturami české a v Čechách. I: Kniha perikop koleje piaristické v Praze a: II. Wolfenbüttelský rukopis Gumpoldovy legendy o sv. Václavu.²⁾ Už název a římské číslice hovoří výmluvně o programové povaze záměru, mimochodem dodnes nerealizovaného. Cíle do značné míry podobné sledovaly i dva svazky Uměleckých pokladů Čech z roku 1913 a 1915, na nichž se Matějček autorsky podílel a jimiž vystoupila „generace“ moderně orientovaných českých historiků umění.³⁾ Od prvních poválečných let (roku 1919 byl jmenován profesorem UPM v Praze,

1) V krátkém referátu může jít jenom o základní nastínění problému. Podrobnější vylíčení Matějčkova díla podal J. Pešina v doslovu knihy Antonín Matějček, Cesty umění, Odeon, Praha 1984, s. 238 n. Zde rovněž bibliografie prací Antonína Matějčka, s. 259 n.

2) Památky archeologické 26, 1914, s. 88–94 a 158–164.

3) Umělecké poklady Čech. Svazek I, Praha 1913, a Svazek II., Praha 1915. K Matějčkovu podílu: Bibl. prací A. Matějčka, in: Cestami umění, I. c., s. 262 a 263, č. 76 a 89.

